Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016

34 182

Wijziging van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993 (wijzigingen naar aanleiding van evaluatie, nascholing beroepschauffeurs, bestuursrechtelijke handhaving en enkele verbeteringen)

Nr. 8

NADER VERSLAG

Vastgesteld 8 maart 2016

De vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft na ontvangst van de nota naar aanleiding van het verslag d.d. 3 februari 2016 (Kamerstuk 34 182, nr. 5) en de nota van wijziging d.d. 3 februari 2016 (Kamerstuk 34 182, nr. 6) besloten tot het uitbrengen van een nader verslag over het wetsvoorstel. Het nader verslag behandelt alleen die onderdelen waarover door de fracties inbreng is geleverd.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit nader verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging inzake de wijziging van de Wet rijonderricht. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag over de voorgenomen wijzigingen van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993. Nu de commissie heeft besloten over deze nota een nader verslag op te stellen, hebben de leden van de PvdA-fractie hierover nog enkele vragen. Een aantal van deze vragen gaat

kst-34182-8
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2016

over lopende evaluaties en proeven en de mogelijke gevolgen van de uitkomsten hiervan voor dit wetsvoorstel. Deze leden vragen de regering om serieus te bezien of een substantiële nota van wijziging van dit wetsvoorstel wenselijk is, zodat zo snel als mogelijk goede stappen kunnen worden gezet om de bijscholing van rijinstructeurs te verbeteren.

De leden van de SP-fractie danken de regering voor de genoemde nota naar aanleiding van het verslag. Deze leden hebben de behoefte om nog een aantal zaken schriftelijk voor te leggen voordat de voorliggende wetswijziging mondeling behandeld kan worden. Ook hebben de leden van de SP-fractie het bijgevoegde rapport «Betere kwaliteit rijscholen door echte bijscholing» geschreven met een aantal concrete voorstellen om de rijschoolbranche te verbeteren, waarvan een deel raakvlakken heeft met dit wetsvoorstel. De leden van de SP-fractie zouden graag een reactie ontvangen op dit rapport en verzoeken de regering specifiek in te gaan op de negen verbetervoorstellen die zij in dit rapport doen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de genoemde nota van wijziging. Zij hebben hierover geen vragen meer.

Wetsbehandeling

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de regering veel tijd nodig heeft gehad om te reageren op de vragen en opmerkingen over de voorliggende wet die de commissie heeft gesteld in haar verslag d.d. 20 mei 2015. Deze leden horen graag van de regering wat de reden hiervoor is. Welk belang hecht de regering aan tijdige implementatie?

Het verbaast de leden van de SP-fractie dat er een wetsbehandeling gaande is terwijl nog niet duidelijk is hoe het bijscholingstraject voor rijinstructeurs er concreet uit gaat zien. Bestaat dan niet het risico dat er daarna weer iets aan de wet moet veranderen?

Bijscholing

De leden van de VVD-fractie constateren dat een rijinstructeur die zijn bijscholingstraject niet met succes afrondt, nog acht weken, feitelijk onbevoegd, rijles kan geven. De leden van de VVD-fractie hebben daar grote moeite mee. Kan de regering aangeven hoe zij het belang van de continuïteit van een rijschool versus de verkeersveiligheid weegt? Vindt de regering ook niet dat leerlingen hier direct van op de hoogte dienen te worden gesteld? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze zal dit worden vormgegeven?
Voor wat betreft de continuïteit voor de leerlingen verwachten de leden van de VVD-fractie dat leerlingen een vertraging in hun scholingstraject verkiezen boven rijles van een onbevoegde instructeur. Kan de regering hierop reageren? Wat is de verwachting van het aantal instructeurs dat op enig moment onbevoegd rijles geeft?
Klopt de stelling dat wanneer iemand geschikt wordt verklaard en er in de looptijd van zijn WRM-bevoegdheid (Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993) iets misgaat met bijvoorbeeld zijn gezondheid of anderszins, er geen middel beschikbaar is om de bevoegdheid in te trekken en daarmee te verliezen? Zo ja, vindt de regering dit wenselijk?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het branchekwalificatie-instituut IBKI (examinering en certificering voor de rijschoolbranche) een evaluatie uitvoert naar de theoretische bijscholing, waaronder het slechts bestaan van een aanwezigheidsplicht. Deze leden ontvangen graag een specifiek antwoord op de vraag waarom voor praktijkscholing wél een sanctie

bestaat en voor theoriescholing niet. Oftewel: waarom geldt voor theoriescholing niet dat «de bijscholingsverplichting [zonder sanctie] verword[t] tot een lege verplichting», zoals dat bij praktijkscholing wel geldt?
De leden van de PvdA-fractie lezen op pagina 7 van de genoemde nota naar aanleiding van het verslag dat de vijf jaar verlenging van de bevoegdheid die de rijinstructeur krijgt na het behalen van de bijscholing start na het aflopen van de voorgaande vijf jaar. Het afronden van de bijscholing na drie jaar heeft geen gevolgen voor de bevoegdheidstermijnen. In dit kader vragen de leden van de PvdA-fractie of het mogelijk is om direct na het behalen van de instructeursbevoegdheid reeds de bijscholing te volgen. Betekent dit dat een rijinstructeur die hiervoor kiest, gedurende tien jaar geen bijscholing hoeft te volgen? Indien dat het geval is, vragen deze leden naar de wenselijkheid hiervan.

De leden van de SP-fractie vinden het halsstarrig vasthouden aan de sanctie bij het bijscholingstraject onverstandig. De leden zijn van mening dat nut en noodzaak hiervan niet is bewezen, terwijl het voor veel stress zorgt bij rijinstructeurs en terwijl de slecht presterende instructeurs met dit middel niet van de weg worden gehaald. De leden van de SP-fractie vragen of het niet beter is om een ander sanctiemiddel in het leven te roepen dat effectiever is, zoals het sturen op slagingspercentage. Is de regering bereid om nader te onderzoeken of het mogelijk is om te sturen op slagingspercentage en dat instructeurs met een zeer laag slagingspercentage hun bevoegdheid kwijt kunnen raken?

Herintreding

De leden van de VVD-fractie vragen of er alternatieven zijn onderzocht waarmee de continuïteit van de lessen voor de leerling en de rijschool als onderneming gedurende het herintrederstraject geborgd kan worden. Zo ja, waarom zijn deze afgevallen? Zo nee, waarom niet en is de regering alsnog bereid deze alternatieven te onderzoeken en de Kamer hierover voor de mondelinge behandeling van dit wetsvoorstel te informeren? Wat vindt de regering van de mogelijkheid dat er onbeperkt herkanst mag worden?
Kan de regering aangeven op welke wijze iemand in een herintrederstraject wordt getoetst volgens de nieuwste inzichten?

De leden van de PvdA-fractie lezen op pagina 10 van de nota naar aanleiding van het verslag dat de regering verwacht dat het herintrederstraject gewijzigd zal worden en dat de aangepaste inhoud uiteindelijk in wet- en regelgeving zal worden vastgelegd. Is er enige mogelijkheid om deze wenselijke wijzigingen in de wet mee te nemen in het nu voorliggende voorstel, mede gezien de reeds ontstane vertraging in de behandeling van dit voorstel?

Kwaliteitscontrole

De leden van de VVD-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag, in antwoord op vragen van deze leden, een opsomming van de huidige situatie inzake betere kwaliteit van het rijonderricht. De vraag die deze leden nogmaals willen stellen is hoe de kwaliteit met de huidige voorstellen wordt verbeterd. Is dit volgens de regering voldoende? Zo ja, waar blijkt dat uit? Wanneer is er sprake van een succes volgens de regering? Kan de regering toelichten wat zij onder competente instructeurs verstaat? Welke rol spelen didactische vaardigheden en beheersing van de Nederlandse taal hierin? Op welke wijze wordt ditgetoetst?
De leden van de VVD-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag dat het eerder genoemde IBKI samen met betrokkenen bekijkt of

het stelsel van rijinstructie verder verbeterd kan worden. Betreft dit zowel de praktische als theoretische kant? Wat is de stand van zaken? Is al bekend op welke punten het traject inhoudelijk verder verbeterd kan worden? Wat is hierin de zelfstandige bevoegdheid van het IBKI? Welke rol speelt het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) hierin? Welke rol speelt het Ministerie van Infrastructuur en Milieu hierin? En op welke wijze wordt de onafhankelijkheid van alle partijen geborgd? Heeft de regering de signalen inzake «het verplichte toneelstuk» besproken met betrokken partijen als het IBKI, de Bond van Autohandelaren en Garagehouders (BOVAG), CBR, de Vereniging Rijschool Belang (VRB) en de Federatie Autorijschool Management (FAM)?
Conform artikel 2 van de WRM zijn er rijksgecommitteerden die steekproefsgewijs met praktijkexamens meerijden om de kwaliteit te beoordelen. Zou het mogelijk zijn, zo vragen de leden van de VVD-fractie, om een systeem van mystery guests te introduceren? Daarmee weet een rijinstructeur niet dat er een controle plaatsvindt en kan er een getrouwer beeld van de daadwerkelijke kwaliteit ontstaan in plaats van dat er – om met de woorden van sommige instructeurs te spreken – een kunstje wordt opgevoerd.
Wanneer dit niet mogelijk is, hoe kan dan, buiten het herscholingstraject om, gecontroleerd worden of een rijinstructeur zijn lessen naar behoren uitvoert? De leden van de VVD-fractie zijn namelijk van mening dat recente casuïstiek, waarbij rijles in ruil voor sex werd aangeboden, zeer onwenselijk is. Hoe kan dergelijk ongewenst gedrag door rijinstructeurs, hoewel in lijn met de letter van de wet, worden aangepakt? Welke instantie controleert en handhaaft, buiten het bijscholingstraject om, op de kwaliteit van rijlessen? Zou het in dezen toch niet verstandig zijn om de toets te handhaven?
Zijn de uitkomsten van het gesprek dat het exameninstituut met de branche heeft over nadere eisen aan de mee te nemen leerling inmiddels bekend? Zo ja, kan de regering deze delen? Zo nee, is de regering bereid deze voor de mondelinge wetsbehandeling met de Kamer te delen?
In de nota van wijziging lezen de leden van de VVD-fractie dat de regering voorstelt om de bestaande situatieinzake de kosten bij een onderzoek naar aanleiding van een melding van de politie dat een rijinstructeur niet langer vakbekwaam lijkt te zijn, te handhaven. Hiermee worden de kosten van een dergelijk onderzoek alsnog omgeslagen over alle rijinstructeurs. Waarom heeft de regering ervoor gekozen om de huidige situatie te handhaven? Zijn er andere alternatieven onderzocht? Om welke kosten gaat het hier op jaarbasis?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat een rijinstructeur ook een rijbewijsbezitter mag meenemen naar de praktijkbegeleiding. In dit kader vragen deze leden waarom rijinstructeurs zelf hun leerlingen mogen uitzoeken, voor wie zij de praktijkbegeleiding afleggen. Werkt dit niet het opvoeren van toneelstukjes in de hand? Waarom wordt niet gekozen voor een onbekende leerling, zodat daadwerkelijk een praktijksituatie wordt nagebootst?
De leden van de PvdA-fractie lezen op pagina 12 van de nota naar aanleiding van verslag dat het IBKI in gesprek is met de branche om het realiteitsgehalte van de praktijkbegeleiding te waarborgen en waar mogelijk te verbeteren en dat er een proef loopt met kwaliteitsbeoordelingen van theoretische bijscholingscursussen. Uiteindelijk kan dit resulteren in een systeem van onaangekondigde kwaliteitssteekproeven door het IBKI. De leden van de PvdA-fractie vragen of dit laatste (onaangekondigde steekproeven) een wettelijke borging behoeft. Zo ja, kan dat nog worden meegenomen in het lopende wetstraject?

Rijscholenkiezer

De leden van de VVD-fractie willen weten in hoeverre de regering de wijze waarop beginnende leerlingen de kwaliteit beter kunnen beoordelen voldoende acht. Functioneert de rijscholenkiezer voldoende? Zo ja, waar blijkt dat uit? Kan nogmaals uiteengezet worden waarom het CBR hier geen rol in kan speen en op welke wijze er met betrokkenheid van het CBR een drempelverhogend effect optreedt?
De leden van de VVD-fractie bereiken geluiden dat de Rijscholenkiezer niet naar behoren functioneert en dat er marktpartijen zijn die zonder overheidssubsidie een onafhankelijke vergelijkingssite kunnen exploiteren. Is de regering bereid een evaluatie uit te voeren naar het functioneren van en de beoordeling door leerlingen van de Rijscholenkiezer? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn kan de Kamer de resultaten tegemoet zien?

Verbetering kwaliteit rijschoolbranche

De leden van de VVD-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag dat de Inspectie Leefomgeving en Transport zich in het eerste jaar na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel zal richten op het waarnemen van eventuele signalen. Aan welke signalen moet hierbij gedacht worden? Wat gebeurt er nu met deze signalen? In hoeverre wordt het niet bevoegd rijinstructie geven in de praktijk gehandhaafd?

Het is de leden van de SP-fractie onduidelijk hoe deze wetswijziging nu uiteindelijk gaat zorgen voor betere kwaliteit van de rijschoolbranche. Deze leden zijn van mening dat er nu echt een extra slag gemaakt moet worden om het kaf van het koren te scheiden binnen de rijschoolbranche. Deelt de regering de mening dat elke rijschool een zekere basiskwaliteit moet bieden? Zo ja, welke concrete stappen zal de regering dan nog zetten om dit te bewerkstelligen en op welke wijze kan deze kwaliteit geborgd worden?

De voorzitter van de commissie,
Van Dekken

Adjunct-griffier van de commissie,
Israel